

Povzetek osnovnih dejstev SBA 2010/11

SLOVENIJA

Kratek povzetek osnovnih dejstev za Slovenijo:

- ✓ Slovenski sektor MSP bo leta 2011 predvidoma okreval do stopnje predkriznega obdobja, z dolgotrajnimi škodljivimi učinki na zaposlenost;
- ✓ MSP, ki delujejo na področju proizvodnje in trgovine, so bila najbolj prizadeta;
- ✓ Slovenija se uvršča višje od povprečja EU ali na enako raven na večini področij SBA. Vendar nedavni napredek ni enoten, opaziti je mogoče nekatera izboljšanja in poslabšanja;
- ✓ Slovenija je v letih 2010/2011 prek ciljno usmerjenih ukrepov politik obravnavala devet od desetih področij SBA, s katerimi se je osredotočala na olajšanje dostopa do finančnih sredstev, izvajanje načela „misli najprej na male“ in podjetniško izobraževanje.

Osnovna dejstva SBA¹:

„Small Business Act“ („SBA“ ali Akt za mala podjetja) je vodilna pobuda politik EU za podporo malim in srednjim podjetjem (MSP).

Cilj letno posodobljenih povzetkov osnovnih dejstev je izboljšati razumevanje najnovejših trendov in nacionalnih politik, ki se nanašajo na MSP.

1. MSP v Sloveniji — osnovni podatki

	Število podjetij			Zaposlenost			Dodana vrednost		
	Slovenija	EU-27		Slovenija	EU-27		Slovenija	EU-27	
	Število	Delež	Delež	Število	Delež	Delež	Milijarda €	Delež	Delež
Mikro	99.057	92,6%	92,1%	174.480	27,8%	29,8%	4	22,3%	21,6%
Mala	6.381	6,0%	6,6%	110.816	17,7%	20,4%	4	19,9%	18,9%
Srednja	1.282	1,2%	1,1%	117.696	18,7%	16,8%	4	21,1%	17,9%
MSP	106.720	99,8%	99,8%	402.991	64,2%	66,9%	11	63,2%	58,4%
Velika	253	0,2%	0,2%	224.748	35,8%	33,1%	7	36,8%	41,6%
Skupno	106.973	100,0%	100,0%	627.739	100,0%	100,0%	18	100,0%	100,0%

Ocene za leto 2010, ki temeljijo na Eurostatovi posodobljeni podatkovni bazi strukturnih statistik podjetij (Structural Business Statistics Database_revised) za obdobje 2002—2007. Ocene je pripravilo podjetje Cambridge Econometrics. Podatki pokrivajo „poslovni sektor“, ki vključuje industrijo, gradbeništvo, trgovino in storitve (NACE Rev. 1.1 oddelki C do I, K). Podatki ne vključujejo podjetij na področju kmetijstva, gozdarstva, ribištva ali pretežno netržnih storitev, kot sta izobraževanje in zdravstvo. Prednost uporabe Eurostatovih podatkov je, da so bili statistični podatki iz različnih držav usklajeni in so med državami primerljivi. Slabost je, da se za nekatere države ti podatki razlikujejo od podatkov, ki so jih objavili državni organi.

Sektor MSP v Sloveniji je na splošno močno podoben tistemu v EU. Največji odmik od evropskega vzorca se kaže v dejstvu, da MSP v Sloveniji prispevajo k sorazmerno višji dodani vrednosti (63 % v primerjavi z 58 %), obenem pa imajo razmeroma manjše število zaposlenih — 64,2 % delovne sile v poslovnem gospodarstvu v primerjavi s povprečnimi 67 % v EU. To pomeni, da je razlika v produktivnosti dela med malimi in velikimi podjetji v Sloveniji manjša kot v Evropski uniji. Razdelitev slovenskih MSP po sektorjih je prav tako podobna evropskemu povprečju, le da ima Slovenija za malenkost višje koncentracije MSP v proizvodnji (15 % v primerjavi z 11 % v EU) in gradbeništvu (19 % v primerjavi s 14 %) ter manjši delež malih in srednjih podjetij v trgovini (22 % v Sloveniji in 33 % v Evropski uniji).

Tako kot vsa gospodarstva EU je tudi Slovenijo prizadela svetovna finančna kriza, po kateri postopoma okreva skupaj s preostalimi članicami EU.

Kriza je negativno vplivala na slovenska podjetja in začasno zaustavila dolgoročen pozitiven trend prispevanja podjetij k zaposlovanju in gospodarski dodani vrednosti.

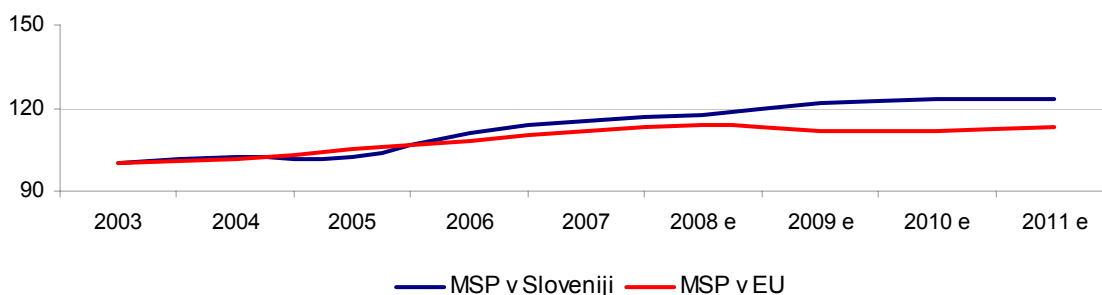
Število zaposlenih v MSP je iz leta 2007 na leto 2008 nenadoma upadlo, vendar se je od takrat ustalilo. Za temi agregatnimi podatki se trendi med sektorji razlikujejo; MSP na področju proizvodnje in trgovine so bila najbolj prizadeta ter so po ostrem padcu zunanjega povpraševanja odpustila 16 % oziroma 14 % zaposlenih.

Učinki krize na rezultate in dodano vrednost so postali vidni eno leto pozneje, na prehodu iz leta 2008 na leto 2009, vendar si je proizvodnja od takrat postopoma opomogla, v letu 2011 pa bo predvidoma okrevala do

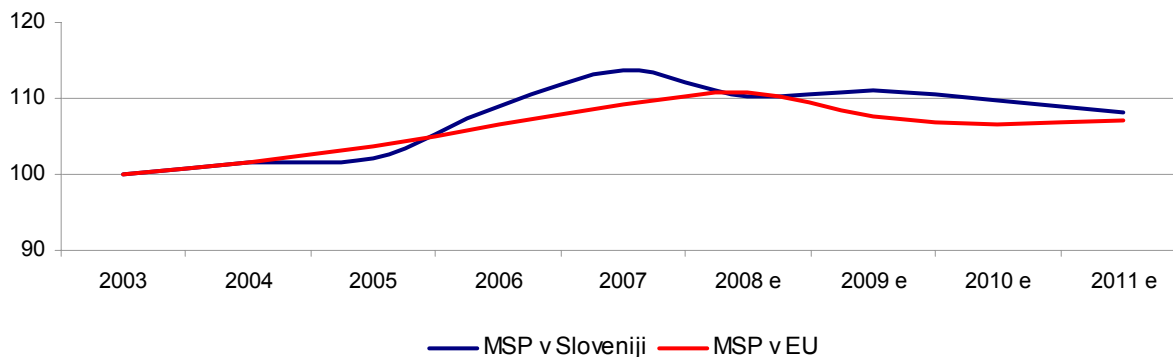
stopnje predkriznega obdobja. Vendar to ne velja za da se bo položaj izboljševal veliko počasneje. število zaposlenih v malih in srednjih podjetjih, kjer se zdi,

Trendi MSP v Sloveniji²

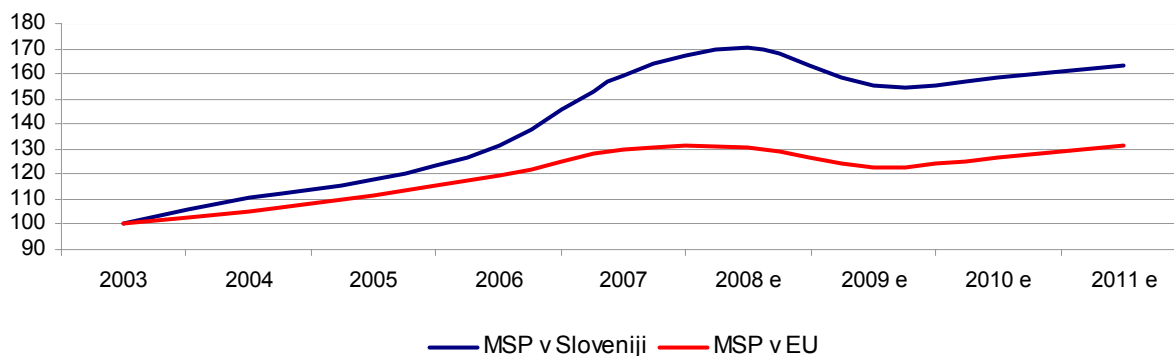
Število podjetij
(Indeks: 2003=100, ocene od leta 2008 dalje)

Zaposlenost v podjetjih
(Indeks: 2003=100, ocene od leta 2008 dalje)

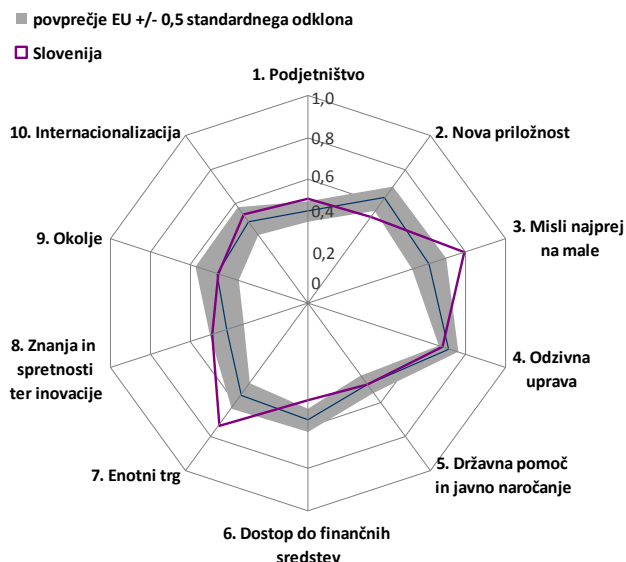

Dodana vrednost podjetij
(Indeks: 2003=100, ocene od leta 2008 dalje)

2. Profil SBA Slovenije

Uspešnost Slovenije v primerjavi s povprečjem EU po področjih SBA³

Na splošno statistični podatki o MSP kažejo, da je za Slovenijo značilen mešan profil.

Država dosega boljše rezultate od povprečja EU pri treh od devetih načel SBA, za katera so na voljo podatki (za načelo 9 „okolje“ za nobeno državo niso na voljo področna povprečja), in sicer pri načelih podjetništvo, „misli najprej

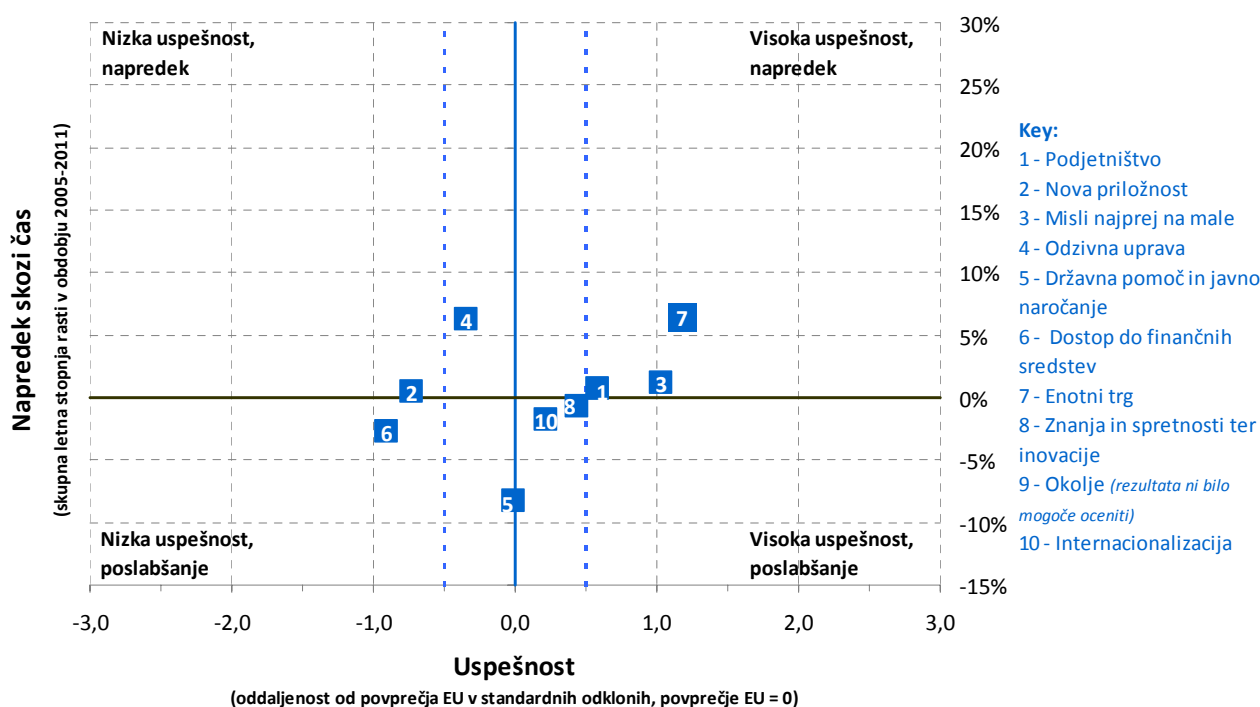
na male“ ter enotni trg. Na vseh ostalih področjih so njeni rezultati enaki ali slabši od povprečja.

Evidenca izvajanja politik v Sloveniji⁴ kaže, da je vlada prek ciljno usmerjenih ukrepov politik obravnavala vsa načela Akta za mala podjetja razen enega (okolje). Pomanjkanje političnih pobud na določenem področju se ne sme avtomatično razlagati kot nekaj negativnega, saj to lahko prav tako pomeni, da so ključni ukrepi politik že vzpostavljeni.

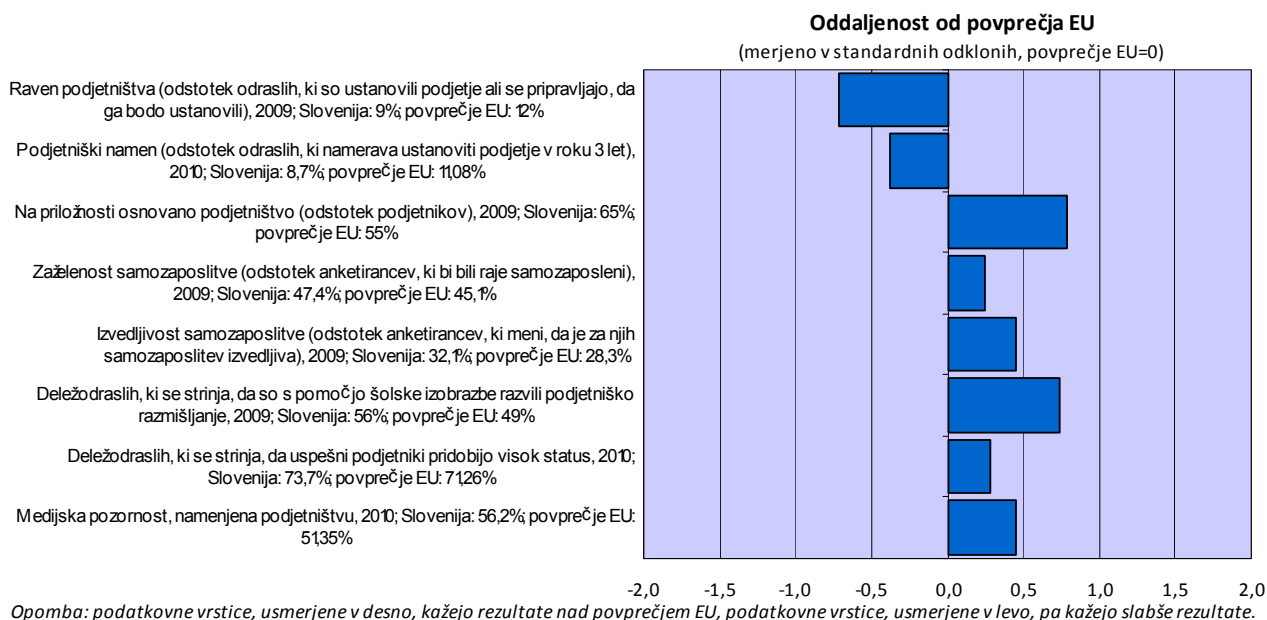
V letu 2010 in na začetku leta 2011 je bil glavni poudarek na načelih podjetniškega izobraževanja, „misli najprej na male“ in dostopa do finančnih sredstev.

Primerjava uspešnosti Slovenije s povprečjem EU in preteklimi rezultati Slovenije jasno kaže, da napredek na področjih, kot so dostop do finančnih sredstev ter državna pomoč in javno naročanje omejuje pomanjkanje sredstev, kar je bila posledica gospodarskega upada. Večina preostalih področij politik se giblje okoli vodoravne osi, kar kaže, da napredka ni bilo ali da je ta omejen, največja izboljšanja pa je mogoče opaziti na področjih odzivna uprava in enotni trg.

Uspešnost Slovenije na področju SBA: trenutno stanje in trend v obdobju 2005–2011⁵

I. Podjetništvo

Razpoložljivi kazalci za merjenje podjetništva kažejo, da je Slovenija na tem področju uspešnejša od povprečja EU. Kljub temu lahko svoj rezultat izboljša, predvsem na področju podjetniške dejavnosti, kjer Slovenija dosega podpovprečne rezultate pri deležu podjetnikov med celotnim prebivalstvom (9 % v primerjavi z 12 % v EU). Pozitivno pa je, da je delež podjetništva, osnovanega na priložnosti, torej posameznikov, ki so se začeli ukvarjati s podjetništvom, ker so v njem videli priložnost, večji kot je povprečje EU (65 % v primerjavi s 55 %).

Javno zaznavanje podjetništva, merjeno s stopnjo medijske pozornosti in statusom, ki ga imajo podjetniki v družbi, se prav tako zdi rahlo bolj naklonjeno podjetnikom v Sloveniji v primerjavi s povprečjem EU. Podobno skoraj polovica prebivalstva, ki se ne ukvarja s podjetništvom, meni in navaja, da je podjetništvo zanimiva poklicna izbira in da bi bili raje samozaposleni, če bi imeli izbiro. Približno tretjina prav tako meni, da je izvedljivo postati podjetnik v bližnji prihodnosti, vendar jih ima le 9 % jasno začrtane načrte za ustanovitev podjetja v naslednjih treh letih. Ta pozitivni odnos do podjetništva je mogoče posledica dejstva, da šolska

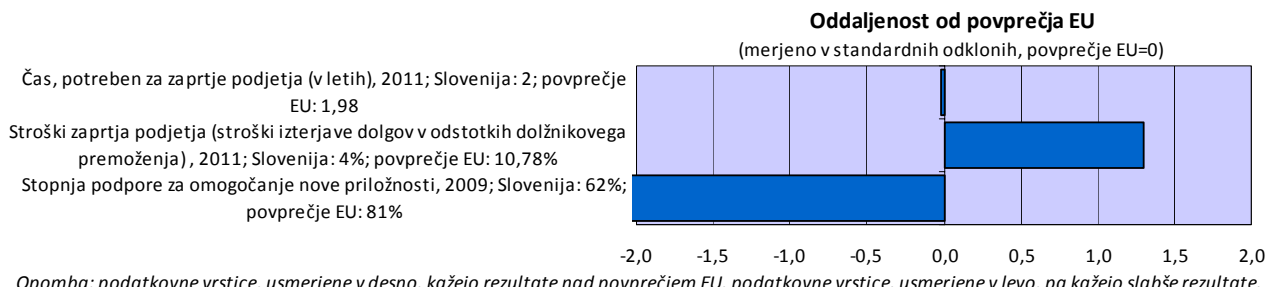
izobrazba posameznikom že zgodaj vzbudi občutek za pobudo in ukrepanje, ki sta značilni lastnosti lastnikov podjetij.

Na področju politik je Slovenija sprejela nekaj ukrepov za izboljšanje podjetniškega okolja.

Leta 2010 so bile organizirane razprave in usposabljanja za učitelje in ravnatelje na ravni sekundarnega izobraževanja, in sicer na podlagi analize programov sekundarnega izobraževanja, ki vključujejo podjetniške teme, ter raziskav med dijaki in učitelji sekundarnega izobraževanja. Učitelji naj bi bili s spodbujanjem razširjanja rezultatov in usposabljanjem bolj sposobni spodbujati podjetniške kompetence dijakov.

Nekatere dejavnosti, ki jih organizira in podpira Javna agencija Republike Slovenije za podjetništvo in tuje investicije (JAPTI), so bile usmerjene k podjetništvu med mladimi. Leta 2010 so v okviru Slovenskega foruma inovacij in storitev „vse na enem mestu“ organizirali posebne dejavnosti, namenjene mladim, ter podpirali promocijski dogodek za učence in dijake primarnega in sekundarnega izobraževanja na nacionalni televiziji.

II. Nova priložnost

Opomba: podatkovne vrstice, usmerjene v desno, kažejo rezultate nad povprečjem EU, podatkovne vrstice, usmerjene v levo, pa kažejo slabše rezultate.

Kazalci, s katerimi se meri „nova priložnost“, kažejo, da se podjetniki, ki niso uspeli in bi radi nov začetek, še vedno spopadajo z nekaterimi ovirami.

Po eni strani je za uspešno poslovanje ključnega pomena, da je stečajni postopek hiter in so z njim povezani nizki stroški, predvsem v času recesije, in Slovenija se je na tem področju dobro odrezala.

Po drugi strani se zdi, da je s stečajem močno povezana stigmatizacija, saj se le 62 % Slovencev v primerjavi s povprečnimi 81 % v EU strinja z izjavo, da bi morali posamezniki, ki so ustanovili lastno podjetje in niso uspeli, dobiti drugo priložnost.

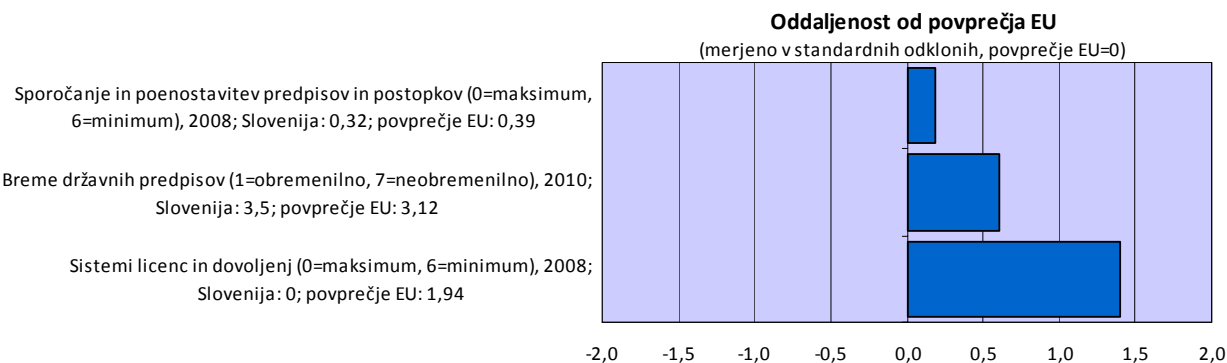
Na področju politik so julija 2010 začele veljati spremembe zakona o insolventnosti. Zakon je vključeval ukrepe za povečanje učinkovitosti postopkov, ki se nanašajo na finančno poslovanje, postopke zaradi insolventnosti in prisilno prenehanje, s čimer se je povečevala učinkovitost pravnega varstva. Pričakuje se, da se bo čas, potreben za reševanje primerov na sodiščih, skrajšal, kar je med drugim posledica podaljšanja (odobreno leta 2010) dejavnosti v okviru projekta *Lukenda* do konca leta 2012, da se odpravijo sodni zaostanki. Na koncu leta 2009 sta v veljavo stopila dva zakona, ki bi

morala prispevati k istemu cilju: Zakon o alternativnem reševanju sodnih sporov in Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodiščih.

V odziv na težave, s katerimi so se MSP soočila po finančni krizi, je bilo marca 2011 sprejetih več zakonodajnih predpisov za boljše upoštevanje težav MSP, povezanih s finančno disciplino (zamude s plačili) in nepošteno konkurenco v sivi ekonomiji. Z Zakonom o preprečevanju zamud pri plačilih je bila vzpostavljena osnova za pobot odprtih plačil (z določanjem pravil o izvajanju obveznega večstranskega pobota prek Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve — AJPES) in določen najdaljši rok za plačilo (30 dni, ko je dolжник javna institucija, drugače 60 dni). Zakon o davku na dodano vrednost je bil spremenjen (podjetja bodo lahko odbila DDV, če plačajo dobavitelju v okviru plačilnih rokov).

Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno uvaja ukrepe za okrepitev pristojnosti nadzornih organov in povečanje kazni za neprijavljeno delo.

III. Misli najprej na male

Opomba: podatkovne vrstice, usmerjene v desno, kažejo rezultate nad povprečjem EU, podatkovne vrstice, usmerjene v levo, pa kažejo slabše rezultate.

Na splošno so rezultati za Slovenijo nad povprečjem EU. Kazalec za „Sporočanje in poenostavitev predpisov in postopkov“ odraža prizadevanja za zmanjšanje in poenostavitev upravnega bremena pri komuniciranju z vlado. Izračunan je na podlagi samoocene iz leta 2008, ki jo je predložila Slovenija, in kaže povprečne rezultate. Položaj je še boljši pri kazalcu, s katerim se meri zaznavanje podjetnikov, ki kaže, da je upravno breme v Sloveniji manjše od povprečja EU.

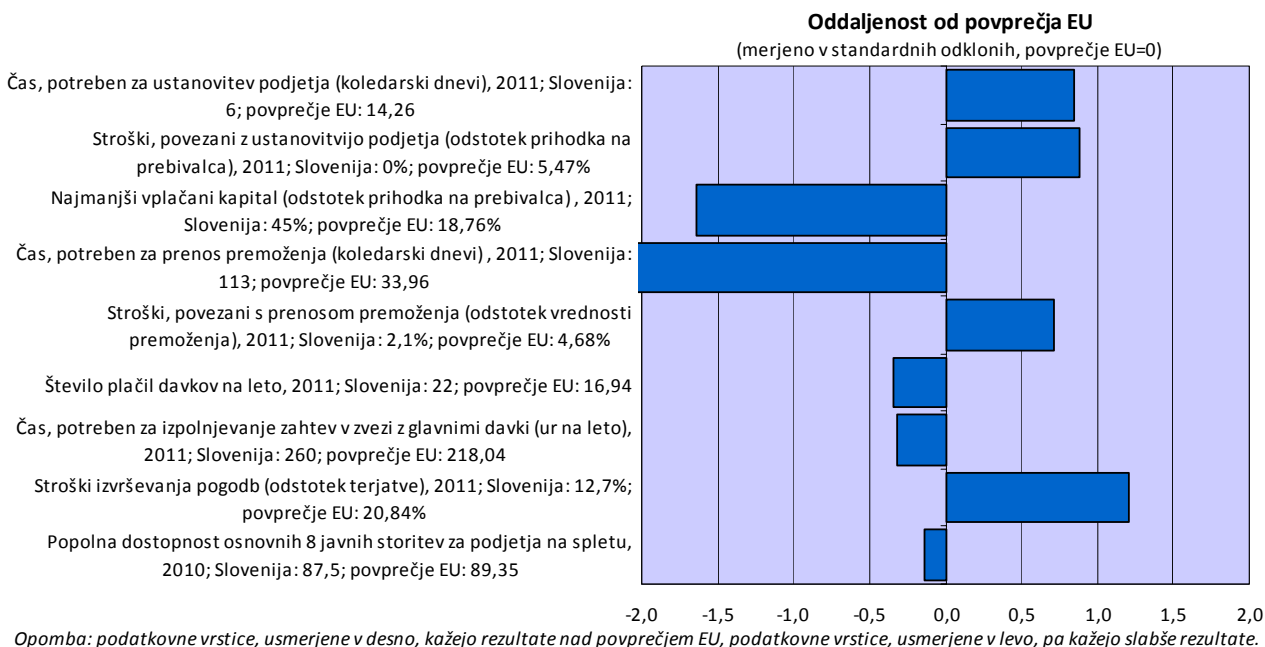
Na področju politik je bil maja 2010 na podlagi Resolucije o normativni dejavnosti (parlament jo je sprejel novembra 2009) spremenjen Poslovnik Vlade Republike Slovenije, s katerim je določeno, da morajo vsa ministrstva izvesti presojo posledic nove zakonodaje in administrativnih pobud za podjetja. Predpisi pojasnjujejo, kako je treba izvesti presojo ter kako se posvetovati in sodelovati z javnostjo (MSP lahko pošljejo svoje predloge in pripombe na vseh stopnjah zakonodajnega postopka). Leta 2010 so bile objavljene informativne publikacije, namenjene javnim uslužbencem in javnosti; za javne uslužbenke, odgovorne za pripravo zakonodaje, so bila

organizirana usposabljanja, za javnost pa je bil vzpostavljen informacijski sistem v podporo zakonodajnemu postopku, ki ji omogoča, da je vključena v postopek.

Leta 2010 je bila izvedena druga faza akcijskega načrta za program ukrepov za zmanjšanje upravnih ovir in upravnega bremena za 25 % do leta 2012. Upravni stroški in breme so bili izmerjeni na 13 različnih delovnih področjih in za predpise; pripravljeni so bili tudi predlogi za poenostavitve, s katerimi je bilo doseženo 30-odstotno zmanjšanje.

Oktobra 2010 je bil sprejet Zakon o urejanju trga dela. Eden od njegovih glavnih ciljev je bil zmanjšati upravno breme z odstranitvijo nepotrebne birokracije za podjetja in iskalce zaposlitve ter z uvajanjem sodobnih elektronskih storitev. Z Zakonom o urejanju trga dela je bil prav tako skrajšan čas, ki ga delodajalci potrebujejo za pridobitev subvencije za zaposlitev ali usposabljanje.

IV. Odzivna uprava

Kljub znatnemu napredku v zadnjih letih Slovenija na področju odzivne uprave še vedno zaostaja za drugimi državami članicami. Veliko izboljšav je še možnih na področju uradne prijave premoženja in postopkov prenosa, saj v Sloveniji nakup ali prodaja premoženja traja bistveno dlje kot je povprečje v Evropski uniji, čeprav so s tem povezani stroški v Sloveniji razmeroma manjši.

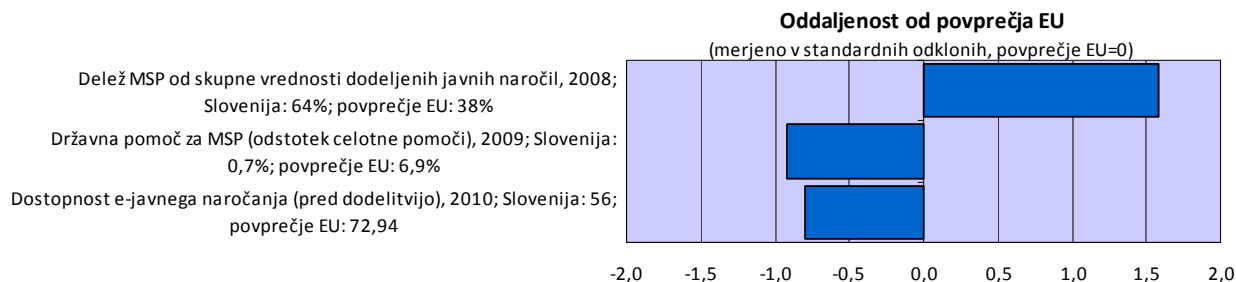
Pogoji za ustanovitev podjetja, ki so merjeni glede na čas in stroške, potrebne za ustanovitev podjetja, so v Sloveniji za bodoče podjetnike zelo ugodni. Najbolj presenetljivo je dejstvo, da je ustanovitev podjetja popolnoma brezplačna. Najmanjši vplačani kapital v višini 45 % prihodka na prebivalca pa je znatno višji v Sloveniji kot v EU (18,7 %).

Kazalci, s katerimi se meri dostopnost podjetij do osnovnih 8 javnih storitev na spletu (prispevki za socialno varnost, davek od dobička pravnih oseb, DDV, registracija novega podjetja, predložitev podatkov statističnemu uradu,

carinska deklaracija, dovoljenja, povezana z okoljem, in javno naročanje), še niso dosegli vrednosti 100 %, čeprav so blizu povprečja EU, ki znaša skoraj 90 %.

Julija 2010 je Vlada RS sprejela akcijski načrt za vzpostavitev enotne kontaktne točke. Projekt vključuje vzpostavitev informacijskega portala, s katerim bo zagotovljena enotna točka, standardizirana oblika, strokovna vsebina z zahtevami in postopki za pridobitev dovoljenja za opravljanje reguliranih dejavnosti. Portal bo prav tako zagotavljal računalniško podporo za vse postopke na spletu. Cilj projekta je skrajšati čas, ki ga novo podjetje potrebuje za vstop na trg. Izvedba je načrtovana v letu 2011.

V. Državna pomoč in javno naročanje

Opomba: podatkovne vrstice, usmerjene v desno, kažejo rezultate nad povprečjem EU, podatkovne vrstice, usmerjene v levo, pa kažejo slabše rezultate.

Slovenija dosega na področju državne pomoči in javnega naročanja rezultate, ki so zelo podobni povprečju EU.

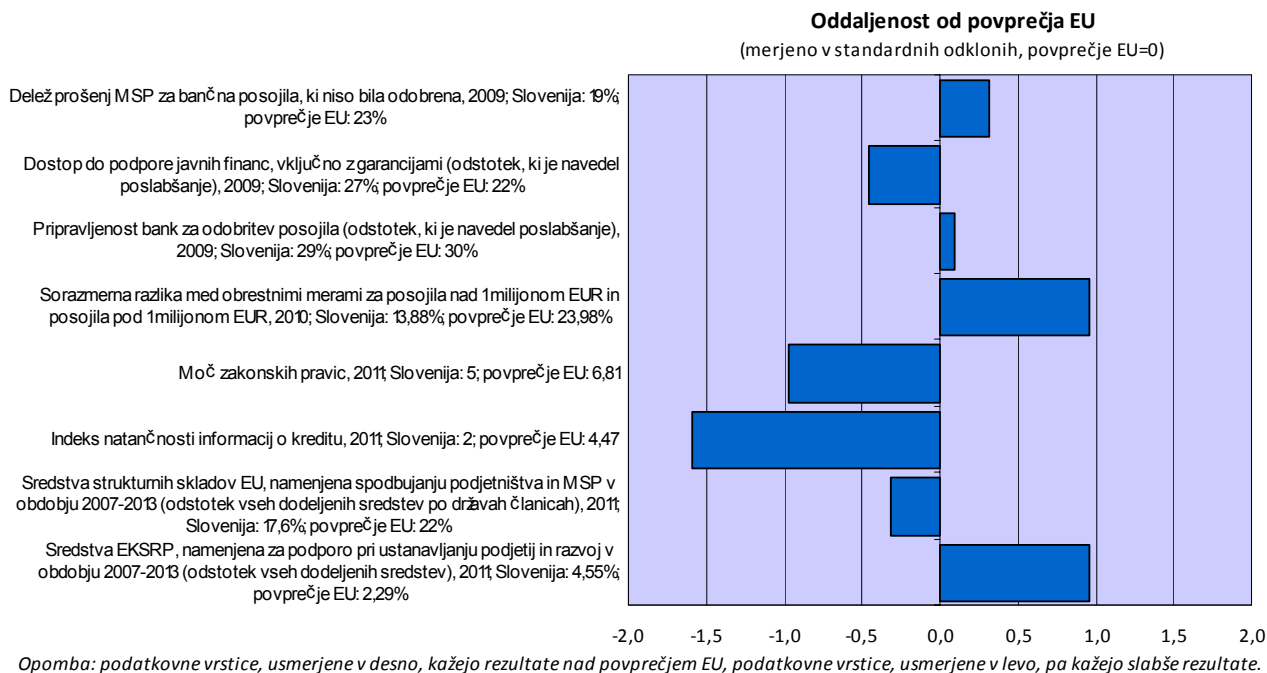
Dobra novica je, da v Sloveniji vrednosti pogodb v okviru javnega naročanja za majhna in srednja podjetja predstavljajo razmeroma višji delež (64 % v primerjavi z 38 % v EU). Slovenija je ena od redkih držav v EU, v kateri se ta delež ujema s prispevkom MSP v gospodarstvu (63 % bruto dodane vrednosti).

Po drugi strani imajo majhna podjetja v Sloveniji le malo koristi od shem državnih pomoči, saj je bilo leta 2009 le 0,7 % celotne državne pomoči dodeljene MSP. Prav tako bi se lahko izboljšala dostopnost postopkov za e-javno

naročanje, ki so nekoliko manj dostopni za morebitne ponudnike v Sloveniji kot je povprečje v EU.

Na področju politik je bila leta 2010 ustanovljena Javna agencija za javno naročanje Republike Slovenije, ki je začela delovati januarja 2011. Agencija je centraliziran organ za javno naročanje vlade (ter ostalih državnih organov, kot so lokalne samouprave ter druge agencije in institucije). Eden od njenih ciljev je povečati preglednost postopkov javnega naročanja. Prav tako si prizadeva upoštevati interese MSP v teh postopkih, na primer s preoblikovanjem pogodb, da zajemajo manjše posle, ki so lažje dostopni manjšim podjetjem.

VI. Dostop do finančnih sredstev

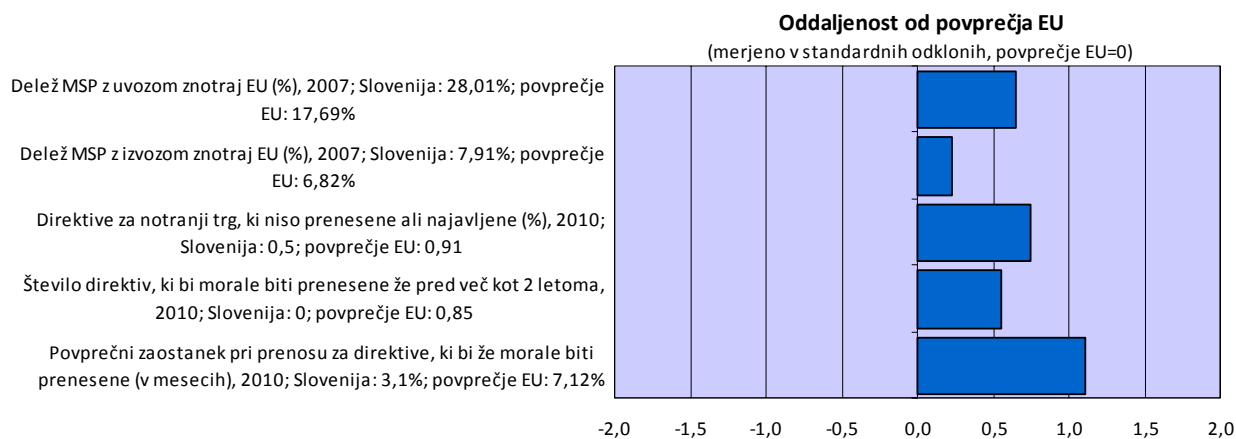
Od leta 2009 dalje je finančna kriza negativno vplivala na posojila v Sloveniji, obseg poslabšanja pa je podoben povprečju EU. Vseeno dosega Slovenija na tem področju na splošno rezultate pod povprečjem EU. Razlog za to leži predvsem v kazalniku, ki meri zanesljivost in obseg javnih in zasebnih agencij za poročanje o boniteti, kar je pomemben vidik stabilnega finančnega trga. Podobno je učinkovitost sodstva pri reševanju trgovinskih sporov pod povprečjem.

Kazalci, s katerimi se meri dodeljevanje kreditov, so na splošno enaki povprečju EU: v letu 2009 je 29 % MSP opazilo, da so bile banke manj pripravljene zagotoviti posojila, 27 % jih je navedlo poslabšanje dostopa do javnih garancij in 19 % MSP, ki je zaprosilo za posojilo, jim to ni bilo odobreno. Stroški kredita za mala podjetja (za posojila pod 1 milijonom EUR) so približno 14 % višji kot za velika podjetja (ki načeloma potrebujejo posojila nad

1 milijonom EUR), medtem ko je razlika v Evropi veliko večja (24 %).

Glede politik je bil oktobra 2009 pripravljen program instrumentov finančnega inženiringa za MSP (PIFI), katerega dejavnosti napredujejo. Cilj PIFI je zmanjšati finančni primanjkljaj MSP ter nuditi posojila (prek garancij, zavarovanj garancij in kreditov) in naložbe v lastniške instrumente (s spodbujanjem družb tveganega kapitala, da vlagajo v inovacijske in hitro rastoče družbe), kar vse ureja holdinški sklad. Z nudenjem vseh finančnih instrumentov lahko zagotavlja učinkovitejšo podporo MSP, ki iščejo sredstva za investicijske projekte (v primerjavi s prejšnjim sistemom dodeljevanja). Leta 2010 je bilo podprtih šest družb tveganega kapitala (kar znaša več kot 42 milijonov EUR sredstev sklada tveganega kapitala, ki se lahko uporabijo za investicije).

VII. Enotni trg

Opomba: podatkovne vrstice, usmerjene v desno, kažejo rezultate nad povprečjem EU, podatkovne vrstice, usmerjene v levo, pa kažejo slabše rezultate.

Enotni trg je tisto načelo SBA, pri katerem Slovenija dosega najboljše rezultate v primerjavi s povprečjem EU.

Kot prvo je Slovenija hitrejša od preostalih članic EU glede zakonodaje o notranjem trgu in prenosu zakonodaje EU v nacionalno zakonodajo.

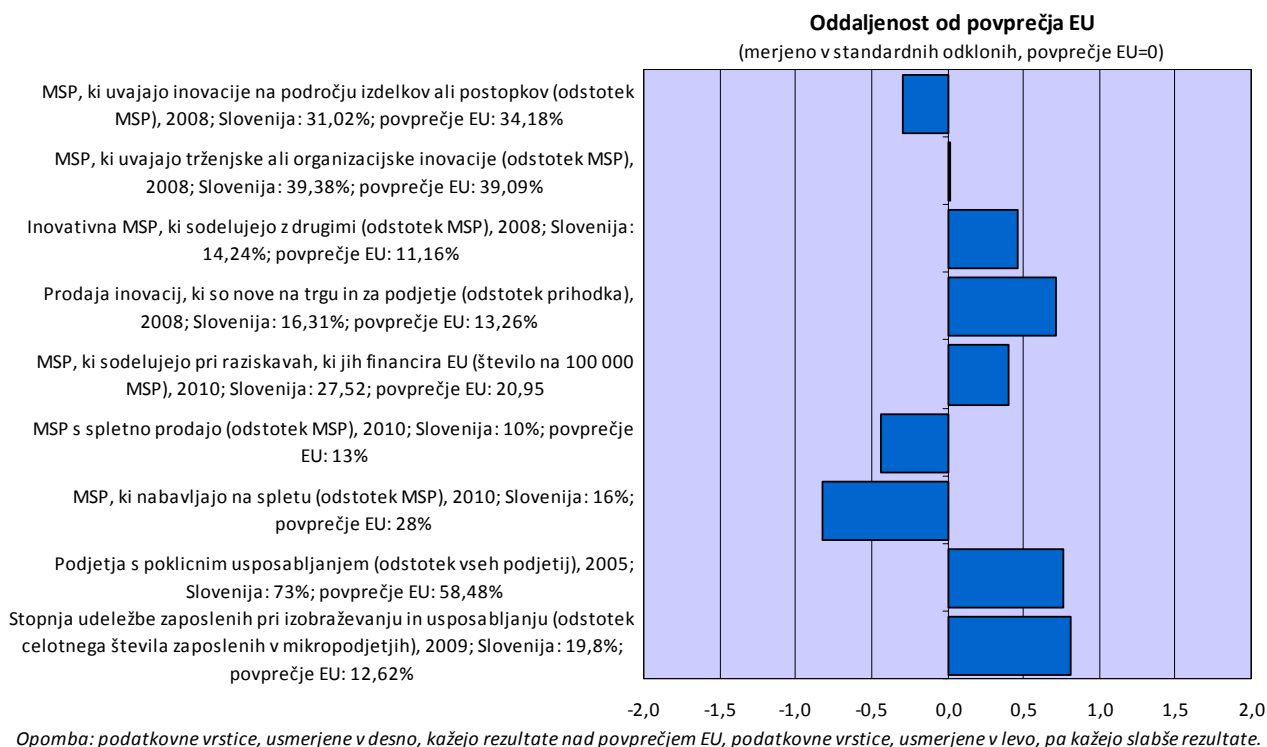
Kot drugo pa so slovenska MSP glede izkoriščanja enotnega trga EU bolj aktivna od tistih v ostalih članicah EU, saj širijo obseg svojega delovanja z uvažanjem in izvažanjem iz drugih držav EU.

Na področju politik je bila maja 2009 vzpostavljena kontaktna točka za proizvode. Njen glavni cilj je pomagati domačim in tujim podjetjem ter drugim subjektom pri tolmačenju načela vzajemnega priznavanja in smernicah o

njegovem izvajanju. V letih 2009 in 2010 so bili za MSP organizirani seminarji o predstavitvi kontaktne točke za proizvode.

Leta 2010 je Slovenski inštitut za standardizacijo izvedel več dejavnosti za spodbujanje vključevanja MSP v postopek standardizacije in zmanjšanje stroškov dostopa do slovenskih nacionalnih standardov za podjetja. Slovenski inštitut za standardizacijo na primer na svoji spletni strani objavlja mesečne povzetke novih standardov, ki bi lahko bili zanimivi za MSP, in prevode pomembnih dokumentov v slovenščino.

VIII. Znanja in spretnosti ter inovacije

Slovenija se na tem področju, ki pokriva znanja in spretnosti/usposabljanje ter inovacije, uvršča na enako mesto, kot je povprečje EU.

Dosega na primer povprečne rezultate pri večini kazalcev, s katerimi se meri uspešnost inovacij v MSP. Približno 31 % slovenskih MSP je uvedlo inovacije na področju izdelkov ali postopkov, 39 % jih je uvedlo trženjske ali organizacijske inovacije, 14 % pa jih pri izvajanju teh inovacij sodeluje z drugimi. Obenem je v primerjavi z ostalimi članicami EU nekoliko več možnosti, da bodo te inovacije spremenili v dobičkonosen posel.

Vendar pa slovenska MSP na preostalih področjih, razen pri kazalcih za inovacije, dosegajo podpovprečne rezultate, kot na primer pri pripravljenosti uporabe IT orodij, ki jo opredeljuje njihova sposobnost prodaje izdelkov in nabave na spletu.

Vendar kazalca, s katerima se meri usposabljanje ter razvoj znanja in spretnosti, kažeta očitno boljše rezultate: delež podjetij, ki svojim zaposlenim nudijo poklicno usposabljanje, je precej velik v primerjavi s povprečjem EU (73 % v primerjavi z 58 %) ter obstaja večja verjetnost, da mikropodjetja v Sloveniji omogočijo svojim zaposlenim udeležbo v dejavnostih vseživljenjskega učenja kot v drugih državah članicah EU.

Na področju politik je Javni sklad Republike Slovenije za podjetništvo leta 2010 zagotovil garancije za bančna posojila s subvencionirano obrestno mero za tehnološke projekte. Sklad je s sofinanciranjem že podpiral nabavljanje nove tehnološke opreme za MSP, zdaj pa je svoje dejavnosti preusmeril na subvencionirane obrestne mere in garancije. Leta 2010 so bile odobrene garancije za 37 MSP (garancije v višini 9,9 milijonov EUR).

Leta 2010 je bil spremenjen vavčerski sistem za podporo MSP, ki ga izvaja Javna agencija RS za podjetništvo in tuje investicije (JAPTI). Razvit je bil Inovacijski vavčer, da se je vključilo industrijsko oblikovanje. Prav tako so bili dodani Procesni vavčerji, namenjeni podpori izboljšav poslovnih procesov s poudarkom na trajnostnem razvoju, in Mentorski vavčerji.

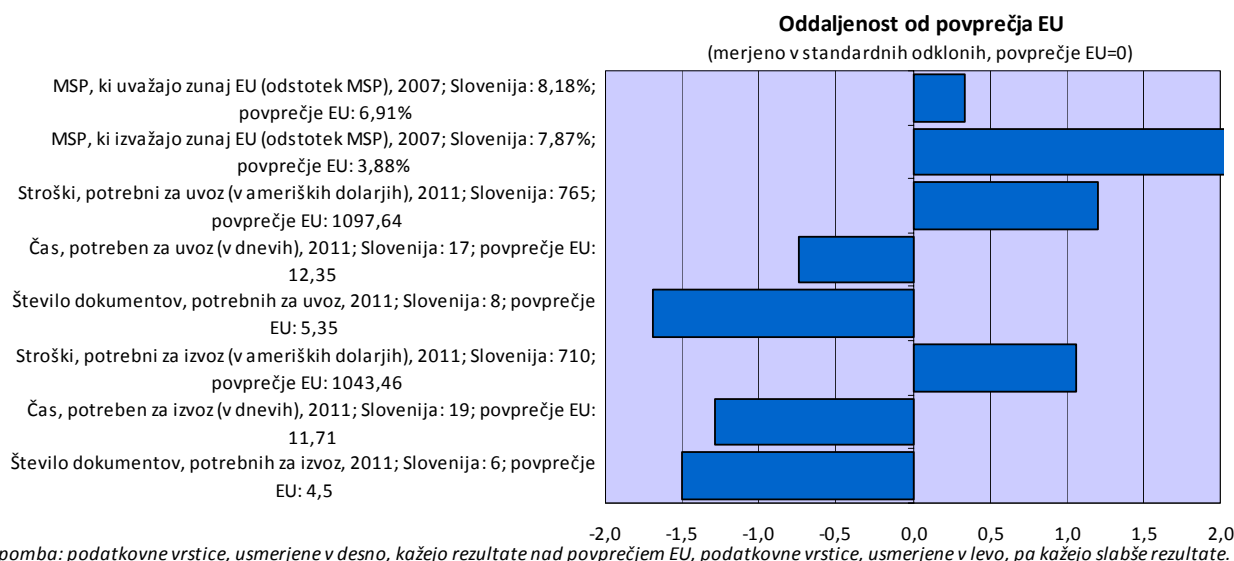
MSP lahko svoje sposobnosti na področju raziskav in inovacij razvijajo tudi s sodelovanjem v programih, ki v preteklosti niso bili namenjeni MSP, in sicer prek centrov za usposabljanja (za katera je bilo za obdobje 2010–2014 dodeljenih 44,7 milijonov EUR) in razvojnih centrov za konzorcije podjetij (v februarju 2011 je bilo 17 centrom dodeljenih 185 milijonov EUR).

IX. Okolje

Na tem področju ni kazalcev, s katerimi bi bila prikazana uspešnost Slovenije. **Na področju politik** se za leto 2010

in prvo četrtino leta 2011 ni poročalo o nobenih pomembnejših ukrepih politik.

X. Internacionalizacija

Na podlagi razpoložljivih kazalcev za merjenje internacionalizacije dosega Slovenija enake rezultate kot je povprečje EU. Za uravnoteženimi agregatnimi podatki pa se skrivajo nekatere neenotnosti.

Po eni strani pogoji splošnega okvira za trgovanje kažejo, da je Slovenija bolj birokratska kot preostale države članice EU. Za uvoz in izvoz je treba veliko več dokumentov in časa kot povprečno. Le stroški trgovanja se zdijo ugodni za podjetja, ki poslujejo mednarodno.

Po drugi strani je dejanska uspešnost internacionalizacije slovenskih MSP nad povprečjem, uspešnost MSP, ki izvažajo v druge tretje države, je celo izrazito nad povprečjem.

Najnovejši **razvoj** javnih politik kaže, da je bila vlada dejavna na tem področju.

Julija 2010 je vlada na primer sprejela nov program za spodbujanje internacionalizacije podjetij za obdobje 2010–2014. Program ima dva strateška cilja: (1) povečati internacionalizacijo slovenskih družb ter (2) povečati geografsko diverzifikacijo slovenskega izvoza in priložnosti slovenskih MSP za trgovanje na svetovnih trgih ter

zagotoviti slovenskim družbam boljše pogoje za mednarodno delovanje. Akcijski načrt programa je v pripravi in bo sprejet leta 2011.

Ministrstvo za zunanje zadeve je leta 2010 dalo poudarek gospodarski diplomaciji, zlasti se je osredotočilo na podporo za MSP. V tujini so bili vzpostavljeni slovenski poslovni klubi. To so klubi, kjer se slovenski podjetniki lahko srečujejo, izmenjujejo informacije o poslovnih priložnostih ter prejmejo informacije in podporo tistih, ki vodijo klub in tesno sodelujejo z veleposlaništvom.

Dobra praksa

Za prikaz dejanskih vladnih ukrepov za spodbujanje MSP je v nadaljevanju predstavljen primer dobre prakse.

Program instrumentov finančnega inženiringa za mala in srednje velika podjetja v RS (PIFI) izvaja Javni sklad Republike Slovenije za podjetništvo.

Cilj PIFI je zmanjšati finančni primanjkljaj MSP ter vključuje finančne instrumente naložb v lastniške instrumente in posojil, ki se urejajo prek holdinškega sklada. Holdinški sklad s sofinanciranjem spodbuja družbe tveganega kapitala, da vlagajo v obetajoče, inovativne in hitro rastoče družbe (največ 49 % dodeljenih sredstev vloži javni sklad, 51 % pa mora zagotoviti družba tveganega kapitala z zasebnimi sredstvi). Holdinški sklad prav tako nudi posojila (garancije, zavarovanja garancij in kredite). Dejavnosti Javnega sklada Republike Slovenije za podjetništvo so bile usklajene leta 2010, nekatere garancije, ki so se že prej izvajale v okviru ukrepov, pa se zdaj izvajajo v okviru PIFI.

Z nudenjem vseh finančnih instrumentov (posojila in naložbe v lastniške instrumente) se lahko zagotovi učinkovitejša podpora MSP, ki iščejo sredstva za investicijske projekte (v primerjavi s prejšnjim sistemom dodeljevanja), ter tako spodbudi vlaganja in posledično rast dodane vrednosti. Prav tako naj bi se s spodbujanjem ustanavljanja družb tveganega kapitala v Sloveniji razvil trg tveganega kapitala. Leta 2010 je bilo podprtih šest družb tveganega kapitala (štiri so že prejela sredstva — 20,56 milijonov EUR javnih sredstev, kar skupaj s sofinanciranjem iz zasebnih sredstev znaša več kot 42 milijonov EUR sredstev skladov tveganega kapitala, ki se lahko uporabi za investicije). Dve družbi tveganega kapitala sta v postopku pridobivanja sredstev. Ukrep podpiranja družb tveganega kapitala prek holdinškega sklada je prav tako spodbudil, da se je število družb tveganega kapitala povečalo iz ena na šest.

O povzetkih osnovnih dejstev SBA

Povzetki osnovnih dejstev akta Small Business Act (SBA) pripravlja Generalni direktorat za podjetništvo in industrijo v okviru pregleda uspešnosti MSP (SPR), ki je glavno orodje za zagotavljanje ekonomske analize vprašanj s področja MSP. Združujejo najnovejše razpoložljive statistične informacije in informacije o politikah za 27 držav članic EU ter 10 držav nečlanic, ki prav tako sodelujejo v [Okvirnem programu za konkurenčnost in inovacije](#) (CIP). Povzetki osnovnih dejstev, ki so pripravljeni na letni ravni, pomagajo pri organizaciji razpoložljivih informacij za olajšanje ocene politik MSP in spremljanje izvajanja SBA. V njih je navedeno trenutno stanje in napredek. Niso ocena politik držav članic, temveč jih je treba šteti za dodaten vir informacij, ki je namenjen izboljšanju s podatki podprtih politik. V povzetkih osnovnih dejstev so na primer zajeti le tisti ukrepi politik, ki so jih lokalni strokovnjaki politik MSP šteli za pomembne. Ne odražajo in ne morejo odražati vseh ukrepov, ki jih je vlada sprejela v referenčnem obdobju. Več informacij o politikah lahko najdete v podatkovni bazi, ki je dostopna na spletni strani pregleda uspešnosti MSP (SPR). Prosimo, poglejte končne opombe na hrbtni strani.

Več informacij

Pregled uspešnosti MSP (SPR)

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm.

Akt za mala podjetja:

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/small-business-act/index_en.htm

Evropski portal za mala podjetja:

http://ec.europa.eu/small-business/index_sl.htm

Entr-SPR@ec.europa.eu

¹ Skupno raziskovalno središče Evropske komisije (JRC) v Ispri v Italiji je veliko prispevalo k pripravi povzetkov osnovnih dejstev SBA za obdobje 2010–2011. JRC je prispeval k pomembnim izboljšavam pri metodološkem pristopu, statističnemu delu z naborom podatkov in vizualnim prikazom podatkov.

² Trije grafi v nadaljevanju opisujejo časovne trende spremenljivk. Vključujejo indeksirane letne vrednosti od leta 2003 dalje, ki ima kot izhodiščno leto določeno vrednost 100. Od leta 2008 dalje grafi prikazujejo ocene časovnega razvoja, ki temeljijo na Eurostatovih podatkih iz podatkovne baze strukturnih statistik podjetij (Structural Business Statistics Database) za obdobje 2003–2007. Ocene je pripravilo podjetje Cambridge Econometrics. Podatki pokrivajo poslovni sektor, ki vključuje industrijo, gradbeništvo, trgovino in storitve (NACE Rev. 1.1 oddelki C do I, K). Podatki ne vključujejo podjetij na področju kmetijstva, gozdarstva, ribištva ali pretežno netržnih storitev, kot sta izobraževanje in zdravstvo. Podrobna metodologija je na voljo na spletni strani: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm.

³ Radarski graf SBA prikazuje sorazmerni položaj posameznih držav v primerjavi s povprečjem EU glede različnih področij SBA. Posamezne vrednosti predstavljajo povprečja vseh razpoložljivih kazalcev za to področje. Lestvica ima razpon od „0“ (najmanjša vrednost ali „najslabši v skupini EU-27“) do „1“ (najvišja vrednost ali „najboljši v skupini“). Povprečje EU se nahaja med tema dvema skrajnostma in je prikazano na grafu kot sivi pas. Zaradi pomanjkanja podatkov ni področnega povprečja za načelo 9 („okolje“) za nobeno državo.

⁴ Ukrepi politik, predstavljeni v tem povzetku osnovnih dejstev SBA, lahko pomenijo le izbor ukrepov vlade v letu 2010 in prvih treh mesecih leta 2011. Izbor je naredil strokovnjak državnih politik MSP, ki ga je najelo podjetje Ecorys (glavni izvajalec Generalnega direktorata za podjetništvo in industrijo za povzetke osnovnih dejstev za obdobje 2010–2011). Strokovnjaki so dobili navodilo, da izberejo le tiste ukrepe, ki so bili po njihovem mnenju najpomembnejši, torej tiste, za katere je bilo predvideno, da bodo imeli največji učinek na določenem področju SBA. Vsi ukrepi, ki so jih strokovnjaki izbrali v okviru priprave letošnjih povzetkov osnovnih dejstev, bodo objavljeni v obliki podatkovne baze politik poleg povzetkov osnovnih dejstev na spletni strani Generalnega direktorata za podjetništvo in industrijo.

⁵ Graf vključuje dva nabora podatkov: najprej prikazuje trenutno uspešnost na podlagi razpoložljivih podatkov za zadnja leta. Te informacije so prikazane na osi X, merjene kot standardni odklon od enostavnega, neponderiranega aritmetičnega povprečja za EU-27. Navpični pas, ki ga označujejo črtkane črte, opredeljuje povprečje EU. Kot drugo prikazuje časovni napredek, torej povprečne letne stopnje rasti za obdobje 2005–2011. Stopnje rasti so izračunane za posamezne kazalce, ki sestavljajo povprečja področij SBA. Zato točka, na kateri se nahaja povprečje za določeno področje SBA v katerem koli od štirih kvadrantov, ne prikazuje le informacije o trenutnem stanju države na tem področju SBA v primerjavi s preostalimi državami EU v določenem trenutku, temveč tudi obseg napredka v obdobju 2005–2011.